

Itu aval tu daingkaku

飛鼠大學

創作理念

Cis'uni aupa an'anak tu kaiziman, musasutu, asang pupuslutasm inak tu haini'apan, mazima saikin kaupakaupa painanam mapaluszang mapapatas. Anatupatu maku'uni tungalbah bazbaz, anis maku'uni sinpatas tu mapaluszang mas halingacin, matuzaingu amin saikin sadu mas vaivivaivi tu halinga maupatu malibauszang, at tal'binauaz sia inak tu imacin malhuhumis. Kaupakaupa makitvaivi taiduu mas inak tu isang. Malhaiap amin kata tu, halinga an hai, itu sia tastu siduh tu kanadan mihumis. Kaupakaupa saikin mais malas Bunun hai, anatupa tu isia sinkahuzas, anis maz tu sinpatas, anis masipul Sesi tu halinga hai, manaskal i mahtu saikin musuhis min'uni nau tu zaku, at kaupakaupa amin isian an'anak tu halinga cin, kana'anak bazbaz mas inak tu isang.

Isia andi sinpatas tu 'Itu aval tu daingkaku' "Vanis·Aval·Sakinu" cin, taiduun inak isang masa cinsadu maipatas cin tu matumasing isaicia tama tu sinumbangan

tu samasing mas kaupaka takilibus tu minihumis, sin isaicia mastan tu akasangun sin iliskinan mai'aupa saicia tu tama. Masa mapapatasang saikin simpaluszang tu sinpatascin hai, cinliskinang amin saikin inak tama tu sintahu pali'uni isaicia tu hainiapan tu malka'uni hanup sin imita Bunun mailantangus tu sin-nanava. Maszang daingaz amin sain inak tama tu sintahu tu aiza ka'puun miliskin, aiza hai kangitun mais ta'aza.

Tuza kata taki silazan tu minihumis mais pali'uni mas "hanup" hai, mastan sahusbu mas mapaluszang sin paindadangaz cin. Sain hai nau amin tu kaihusbun ta saulaupaku tu hansiap. At, cis maupacia amin kata mahtu malisvala mihumis saulaupaku. Min'uni itu taki silazan minihumis tu mailalangna, iskuniv ku inak mai-siduh tu halinga sin kaupaka nau tu kaitaiklasan. Na muskun ta amin malmananu mapasunu'sunu sin mapitaishang saicia.

作者簡介

王璣珍 Ibu Madiklan

桃園市平鎮區山豐國小族語專職教師

95-111 學年度曾前後任教於治平高中及方曜商工英語專任教師

112 年起轉任桃園市族語專職教師

103 年全國語文競賽族語演說教師組第一名

或許是興趣，也是激勵自己不斷學習，平常就喜歡從事翻譯，不論口譯或是筆譯，也欣賞著不同語言文字在指間跳躍舞動的生命，每次都是很特別的經歷。語言是族群文化的命脈，每當融入族語的情境時，不論詩歌、短篇或是經文，也彷彿讓我回到真實的自己，也展開每次與自我生命的對話。

在這篇〈飛鼠大學〉《山豬・飛鼠・撒可努》的故事裡，感動作者對於父親敬畏大自然及尊重愛護生命的深摯感動

與反思，一邊翻譯的當下，也讓我一邊追想著家父生前有關狩獵及族群文化的教導與分享，一邊也回溯著跟父親用族語對話的場景。

原住民的狩獵文化事實上自有其與大自然共榮共存的智慧，這也是原住民族文化得以存續繁衍至今的主因。身為原住民的子民，我驕傲著自己的語言和文化，也相信我們有一個神聖的使命，去保存並發揚她。

Itu aval tu daingkaku

Mais taunasanin mas minhamisan hai, na kitngabin amin a aval pa'lingai, at na asa kilim mas na undusan pasi'ama. Pahasia mais sanavanin hai, na uta'zaan kata aval tu singav mankakauk tu taudadaniv mas tacini tu na undusan pasi'ama. Duan hai na ta'azaun tu matmuzin uk'uk mas itu aval tu sin-tui'ia tu singav, aiza iais'kuan, aiza idahvian, tuza tu masling ta'azaun. Na hansaipun tu aiza aupa tu ima, adu num aval idadaza sia tasa lukis cia muskun pakazima, ungar taudadaniv mas inaicia tu tacini. Haitu, sain tu kanaskalan tu sinaduan hai kaz is'ukin amin masa isianin saikin sia kucung mapasnavia. Ukin amin ta'azaun a is'aval tu sin-tui'ia tu singav. Maszang kaz maciskunin amin a aval is'uka. Na cis'uni aupa tu aiza papia kasalpun miliskin tu iskuzakuza, pahasia minmaupincia. Supah sia libus a kain'anakan bunun mapinkuang, mastan maku'unin amin busul'kavi manah, aizang a supah bunun asa si'amin madamu mas aval, anatupa tu hanian mas sanavan hai, katsia naia libus cia malmananu mapapanah mas aval. Pahakai, tuza tu ik'aminunin naicia aval mapataz.

Cinupaun ku tama tu "mavia tu makanadidip a aval tu iskaumanin i?" Antalam a saia tupatu "Aiza tu hanian, mais

niin saikin usaduan sisivung tu kusbabai bav ludun cia hai, na ishai'ap saikin tu taki'di tu minihumis hai kitngabin amin mulushu kusia maka dahvian tu dadangian."

Tupa saia tu "Saintu avalan hai, mastan mataimang, haitu mastan amin masaningsing mihumis sia libus cin. Nain hai tuza tu taimangaz, aupa kaz naia sisivung mastatala mais na damun. Labian mais cin'sadu naia mas singhal hai, kaz naia sistanun mas salaliva tu iniliskinan idip sisivung sadu, nitu hai'ap tu na macisbai tunghabin."

Avalan mais hanian hai, katdadaza sia dadaza lukis tu sinuk sisivung. Tasa tu aval hai na dangian amin dusa adu tau tu sinuk. Haitu, kaz saia tastuhanian sisivung sia tasa tu sinuk. Sautudi mais aiza duma aval minsuma mapinkuang, mais nihai, adu na mahalav isaicia tu sinuk. Na isku'avanin saicia sinuk a, at mulushu kusia tasa tu sinuk idip sisivung. Masa uvazang saikin tu mailalaviang tama kudip hanup hai, na tastusanavan kaimin samangha kilim mas aval tu sinuk. Asa tu dangian mas nautu hansiapan mais kilim sinuk tu aval. Cinupaun saikin tama tu "Kadaza kaz miliskin tu na min'unias tasa tu aval, ungar na ma'aipinas ingkaduan aval tu sinuk."

Aupa, avalan hai nitu kaupa sisivung sia tasa tu lukis. Masnii dau naia sivung sia mapinsunga mas kaung tu sinuk. Masnii dau amin naia sivung sia maszang siah tu sinuk, aupa na damun mais hudanan. Uka duma minihumis sikasia aval tan tu mataimang. Kaupakaupa hanian mais ingkaduan tama mas aval tu sinuk hai, na si'apav saia tasa kaina'nakan kauni tu iahlup, luhusun saicia iahlup a sia tasa batakan, at na iskusia saicia istahdut mas sinuk tu aval cia. Ungat, na ishaitun saicia lukis hau a kaliptuh. Maza iningadah sia sinuk tu aval mais minbuhbhuh kaivakaiva hai, na kan'anak macinmakav kungadah sia iahlup cia. Maza aval mais cisduan hai, na tangusang naia cimmakav tu na macisbai, haitu na makandidip amin a iahlup tu sikauman. Maza iningadah sia iahlup tu aval hai na kazin amin silutmu sisivung.

Tuza, uka duma minihumis sia libus cin kistataan mas aval tan tu mastan masaningsing. Isaicia lutbu hai, mahtu tupaun tu itmai'un amin, ungar kaung hai, mahtu amin iskusia. Maza iningadah sia saicia tu silup tu kinaunan hai mahtu ishul mas davus maun. Aupa madadaingaz hai tupa amin tu sia dau iningadah sia silup cia mastan mapinsial pintamasaz mas lutbu.

Sinaduang saikin madadaingaz tu tausdidip mas davus tu na ishul mas aval tu silup. Mazima naia maun aval tu silup at, muskun palihansiap mas taikihabasan tu laininhaiban.

Minus'an tama tahu ku tu "Uvaz, asa tu haiap ha! Maza avalan hai sin-paivazin tu aiza hai takisian maka-nisnis tu libus. Inaicia huspil hai makan-madiav tu kauman. Aiza hai takisian maka-ihuhi tu libus. Inaicia huspil hai makan-matahdung. Ungat, aizang a maduhlas tu patas sia naicia tu bungu sinmas lutbu. Mais taunasanin hamisan tu iskauman sia libus kakaunun hai, na kaskun naia mulushu kusia maka'nisnis tu libus. Tudipin amin kata mahtu usaduan naicia. Maza manghuhu sia libus tu aval hai mastan mas aiskuan huma tu aval hai usililianin hansiap tu mikua mahtu macisbai tunghabin mais duan tu aiza bunun minsuma hanup. Cis'uni amin maupacia, mahtu naia sausia aipcin mihumis."

Minus'an saikin malavi tama kusia Sungcucion, "sinpatnu mas sasaipuk libus tu paliskadan tu asang". Saidip kaimin isaincia tu hahanupan kilim mas vanu. Tudip cisha saikin panlunghu, ungar lala'launku tama tu "Tama, saduav sain i, adu aiza aupa aval ingadah sia la'lak cia i?"

Samangha tama antalam ku tu
“Samantukav aval a sadu tu mikua saia
bizakbizak.”

Mudaukdauk tama si’aisku kusia
la’lak tu nastu cia, ungar, daukun’daukun
saicia matungtung lukis’hau a. Cisha saikin
sadu aval tu san’apav sia la’lak cia. Mazang
sinadu sangan tu simabin paitahusing saicia.
Malsisivit isaicia mata, mazang na asa sathas
sadu mas kandingalan. Malbuntuin hai, nin
amin aval a haiap tu aiza kaimin mal’aisku
saicia. Mudaukdauk amin saikin tunghabin
sia tasa tu lukis, haitu ni amin saikin
usaduan tu iska’isin bin a aval a. Malnanau
hai, minsuma tama kididikus tasa madaulu
tu lukis. Umanun saicia sisvahun at, luhusun
saicia paka-a’pavun bantas sia lukis cia, at,
pinuniunin saicia mas iahlup. Vilisun saicia
sisvahun tu cishutan sia ka’panga tu lukis
cia, ungar ku’niun saicia isdamu mas aval.
Isisila saikin sadu tama tu kunsapilan mas
madiav tu kumukucu, ungar, painukanang
malangsit tu pancu ikit hai, nin saikin mahtu
sitnul cin’ngit mahainan.

Maldauk a tama tu makanmiming,
mudaukdauk mudandan. Maszang mas
aiza amin kansisila samamantuk saicia tu
sinbizakbizak. Masa pu-ais’kunin saicia
iahlup a sia la’lak hai, kashaun saicia

matubuk a la’lak a. Haitu ka, anatupa tu
ishaitun saicia matungtung a la’lak a hai,
uka aval san’apav. Kaupa maisna-dahvian
masling sin-antalam sinla’lala sia ukuk
taa’zaun sintusingav a tu minbabas. Tidip
hai, tupin a tama tu “Bazazau! Na saidipin
aupa andi avalan sia pasnanavan i? Saisian
aupa sain sia kukumin’kaku mapasnava i?
Ana duma tu aval hai, na kaz cinsu san’apav
tu tahdutunin ku la’lakan hai? Via saintu nitu
mun’apav tu? Pakaliva sain tu nitu san’apav
musbai tu?”

Malnanau tu maupacia tama
minbuuhuh mililiskin hai, ni amin kaimin
haiap tu maisna isa bin aval a san’apav.
Tasbanin saia tasa tu aul, ungar, panlunghu
sia tasa tu lukis daingaz. Tidipin kaimin
ishai’ap tu kaz zami hangsia palasmauvun
mas aval tan. Undazaanang tama cia sadu
hai, cinguza amin kaimin cin’haiap tu
sikasmaz tu taiklas daingaz tu mahansiapang
ka’uni tasa mankinuz tu ilav tu na lahaiban
musbai. Maza aval a masa ingkaduan saicia
tu dadangian hai, nauin sai’ a tu kaisanus ilav
tu na lahaiban musbai.

Tama hai vivingving bungu tupa tu
“Na nitu kaupa saisia kucung, na saisianin
aupa amin sain sia daingkaku mapasnava
i? Na mavia sain tu mataiklasdaingaz tu?”

Saungunin tama cia kinunian saicia sisvahun
ka’uni tu iahlup a, at usuhaisun saicia
sisvahun a mainuk. “Saduav hai, na damun
ku sain tutupa mais muhnin hai.” Siza
tama halaisva tu lukis, at, tahdutunin saicia
mankinuz lukis cia tu la’lak a.

Tu’anakang sai’ a tusambut tahu tu na
mahtuin udamun aval cia mais muhnin.

“Tama, adu mantuk tu aizan avalan
mas inaicia tu daing’kaku ha?” pauncia ku
tama tupa.

“Aiza kai! Maku’uni nai’ a sanavan
mapasnava.” Niang saikin tidip ithal.
Muhanang a tama tupa tu “Maza avalan
hai, maku’uni nai’ a sanavan mun’apav
bizakbizak pishasibang. Kaupakaupa naia
muskun palihansiap tu na mikua mahtu
malisial mihumis, at, na nitu ma’api
cisduanun mais aiza bunun hanup naicia. Sia
naicia ailmananuan mapasnava hai, pali’uni
dau tu na mikua mahtu savai bunun tu
taiklas cin.”

Aipcin tu kusian kaimin ludun
hai, tupaun saikin tama tu adu na malavi
saicia, maicinsu saikin istala tu na si-
adasun. Kaisanusin tama haimangsut tu
na isdamu mas aval. Mal’aminin isaicia
inadas haimangsut laupaku. Mantuk tu na

udamuanin mataiklas tu aval cia.

Malbuntu’in kaimin tu mudandan
masa taunadipin kaimin sia daidingian
zami mapunahtung mas aval tu dangian
cia. Mudaukdauk kaimin mu’aisku sia lukis
cia. Ishai’apin amin a aval tu minsumin
kaimin. Aitnanulunang saikin tama tahu tu
asa tu samamantuk sadu tu iska’isa maisin
aval a san’apav. Mudaukdauk tama si’aisku
nastu sia lukis cia. Muhanang tama siza
iningkaduan saicia tu lukis cia, panutunang
saicia iahlup maluhus dadaza. Daukdaukun
tama cia matubuk a la’lak a, at, cinsu amin
saikin siza lukis tu na is’tungtung mas sisila
la’lak cia. Haitu, maldaukang aval tu nitu
mun’apav. “Tama, adu niang aval a musuhis
kusia saicia tu sisivungan tu la’lak cia?”

“Na maingubin i!” Uhnaunik tama
tahu tu “Kashaitav a lukis matungtung!”
Haitu kaz maldaukang aval a tu nitu
mun’apav. Hai’ap a tama tu ni saia mahtu
pacis’u matahdut mas la’lak cia, aupa na
san’apav aval a musbai. At macingnang saia
mukakapa kudaza sia lukis cia. Maldidikus
saia halaisva mas padan. “Nibin saikin mahtu
maku’uni hus’ul tan mapalasung masu i?”

Pistabaun tama cia halaisva mas
padan a sia la’lak cia, at, ipunang saicia.

評審心得

Miliskin a tama tu adu na cis'uni aval a hus'ul tan mun'apav kusia iahlup cia. Haitu, maldaukang aval a tu uka saduan. Dungzavin kaimin usaduan aval tu sihabin sia tasa min'puhin hau tu lukis. Habinun saicia ngutus ngadah sia lukis hau cia, aupa mapising tu na hus'ulan.

Tangus tama makulut lukis cia, at, tahdutunin saicia la'lak a mas halaisva sinmas dalah. Dungzavin aval a nin mahtu musbai kunata. Tupin a tama tu "Niang saikin sinadu aval tu kistataan saitan tu mataiklas daingaz. Na ni sain kaupa maipasnava sia daing'kaku, na kainau'ang sain amin maipasnava sia vaivi'dalah aupa i? Mivia sian tu haiap tu na usuhausun ku saia kilim i? Na hai'apang saia tu asa tu tangus kilim lukis tu na kadanun musbai i? Haiapang saia tu na mikua savai mas asa mapataz saicia tu bunun i?" Sanavan hai, aminun tama cia istahu sia hudas tu minikua saia tu udamuan mas aval cia. Antalam hudas tahu saicia tu "Sain tu aval hai tuza tu mataiklassaingaz. Uninang su i mahtu udamun saicia. Anakaku mais patahutahuin a duma aval tu minikua'minikua saia hai, na nin amin kata maisin mahtu udamun

mas aval, aupa mintaiklasin amin naia minhansiap."

Pali'uni mas "Hahanup tu kaitaiklasan", cinupa tama tu "Asa tu piszangun a taki'libus tu minihumis mas bunun miliskin. Asa tu paun amin kata bunun mas taukna'naicia, at, na ma'aipi kata uhan'saipan inaicia tu sin-bizakbizak, na mahtuang amin kata ithal inaicia sin-palinutu tu halinga."

Inak maitastulumah hai maisiklis hahanup tu bunun. Maisihabas kaimin nitu minis'u mapasunu'sunu mas hanup tu iskuzakuza cin. Maza libusan hai ining'kadaan ta mihumis. Asa kata tu sahal takilibus tu minihumis, at, na tudipin kata inkaduan kaupa tu almanuan ta mihumis sia i'apav cin. Maisi-uvaaz saikin siaa'dasun tama kudip hanup. Sadu saikin tu minikua saia tu samashing mas libus cin. Na sauhabashabas pisainun ku sia is'ang. Niang saikin sinadu tutuza tu daingkaku tu dadangian aval tan mapasnava. Haitu, latusa saikin tu naia hai maku'uni sanavan mapasnava. Na aizang amin mahtu kanadan ta isian tama tu "Hahanup tu kaitaiklasan."

Manaskalik i tadaniva saikin aip cin教育部 pakadazu mas 政大malka'incumin tu kukuzaun tan, ka'uni mas sian 112 tu hamisan, sadu itu mapapatas tan min'amu mas tastuTauan tan makusia mas malasBunun tu haling a sinpapas at, na sidailaz mas masial sinpapas patasan tu nga n a. Musasu tu mahtu'ik maisnasain tan usilan mas masial sinmalasBunun sinpapas tu taiklas anis hai'ap amin tu mahtu kata makusia mas sinpapas tu halinga ispasunusun Bunka sia imita tu sin'ihumisan. Pahasia mapacia at aizangas saduan ku a sinpapas na asa ispa'isunang ta kapimaupa kanana ta mais na mapatas.

Tamistasa: Sia sinpapas mais paluszangun makusia malasTaulu mas malasBunun kanadan a sinpapas a halinga mais nailangun a sinsuhaz sinpapas a hai, nitu tukdadu malasBunun maszang mas malasTaulu hailinga kananan mais sipulun tu. Pahasia miliskinik tu, adu sia mapatasan hai, tuza aupa tu mavai'angas itu malasBunun tu kaitailasan, na asa tu makaskasang mapasnanav tahtahu'ang mas madadaingaz anis kilim mas ishai'apan palimalasBunun Bunka tu bunun. Aupa mais maupa cia hai na niin mulivaliva a sinpapas a patasan amin tu na niin musuhazsuhaz

halinga a mais sipulun, musausu tu na mathasin amin kanadan sinpapas halinga tu patasan.

Taimisdausa: Sia musuhazsuhaz nitu madauzung a sinpatasan cis'unu aupa i masinanu'in makusia mas malasTaulu tu halinga miliskin. Pahasia sinpapas malasBunun kanadan tu iliskinan hai, mantuk amin tu ma'aipin silansanun mas malasTaulu tu iniliskinan niin tuksisia malasBunun halinag a sinpapas. Sain hai sia laupaku tutuza iliskinun ta mastan kasalpundaing tu kanang.

Taimistau: Aiza amin saduan sia tastusinpatas tan tu patasan, uka saduan a panlunghu halinga tu sinpanghal, kaaz mututusbu sinpatas nitu hai'apun tu maazas saitan mamantuk na'asaun ispisai'ap tu hailina i? Musasu tu aiza'ang amin maszang mas ditan tu "tastu hanian" sain hai asa tu pintasaun mapatasa nitu pavazun mapatas.

Kinuzin, Sia maszang mas saitan tu "—" pimishangun pavazun mapatas a hai, sia laupaku hai niin iskusia. Amin mais kitngab mapatas halinga tu malngau patasun a hai, asa tu pidaingun a mapatas a sinpapas. Taza tu mais manailang sadu aipcin tu sinpapas mais paluszanun malauTaulu halinga tu

sinpatas hai, mamantuk tu makitvaiv masial amin a sinpatas. Haitu mais paluszangu makusia mas malasBunun haling tu sinptas a hai, saduan tu mavai'angas amin itu sinmalsBunun a kaitailasan a sinpatas haling.

Pankatunganing tu malinga:
Mais miliskinik sadu zaku mas suu hai,
Bunun'siduh a katan. Pahasia na asa imita
halingan tu anak'anakun malkakaput at
itmai'un sia imita tu isihumis tan. Aupa

很高興被邀請參教育部委託政大原民中心，辦理 112 年度原住民族全國文學獎徵文文學審查工作

在審查本年度全國文學獎所有作者的作品中，不僅自我收穫良多，也看見各個族群文學創作者透過文字以及詞彙傳遞文化與族群的生命，因此我有幾個建議及心得想與大家分享。

一、在眾多參賽者作品中發現，其作品於漢語與族語的文章內容在翻譯也呈現無法扣合該文章原意，尤其以漢語來翻譯族語書寫表現作品時，作者在處理族語翻譯文章內容時不夠嚴謹，及以漢語思維翻譯書寫表達時，會容易疏忽

mais maupacia na mahatu imita halinga'an isian apavcin malhuhunduh malhuhumis mintamasaz at, na nitu malatbu is'uka. Musasu tu asa amin kata tu sahusbu mathas sahal tu kata hai Bunun'siduh at, sin'malasBunun sinpatas patasan a mas malasBunun palinutu tu halinga hai, na tutuza tu mumuslut midadazain tutupa at mahtu ispasununsunu sia makikingna sauhashabas.

詞句間語詞結構的正確性，且令無法將漢語原本要表達的核心內容表現成族語文章內容的表現。

二、作者在書寫族語文章之思維都習慣以第二種語言來撰寫作品的內容，導致書寫族語內容的語法結構容易使用錯誤或語義混沌，影響了原先想要呈現優質族語作品的表現。

三、在審閱期間，發現漢語文章以族語方式翻譯書寫時，有部分翻譯內容無法對應改漢語所陳述真原始文意，並有部分句型、段落不清楚以及無善用格位標記與使用構詞概念來表現該複合詞，因此，讀者就無法了解該文章所翻譯之真正內容為何？

最後，部分作者的作品，族語書寫系統的標點符號使用錯誤，甚至在整篇文章中皆無標記。文章中的段落書寫符號與拼字的大小寫亦有許多書寫不正確，因此我認為本次參賽者文學作品，如果以漢語書寫文學作品，都可視為作到了信、達、雅三要素的優質文章表現；

但美中不足的是，在書寫族語作品的表現中，似乎難達到信、達、雅三要素的文章表現。我不禁反思，身為族人的你我，要明白自己的語言應該由生活中實踐，有助於復振我們語言瀕危的命運，進而建立族群認同的自信，而後更有助於書寫族語文章能力的提升。

評審簡介

伍阿好 Aping isLituan

十二年國教課程原住民族語文教材郡群布農語編輯委員
南投縣立國民小學退休教師

「翻譯文學」指定翻譯文本 1

飛鼠大學

著 / 亞榮隆 撒可努

春節快到的時分，是飛鼠開始談戀愛、尋找另一半的時節。

在夜裡你可以聽到飛鼠互相求愛的聲音。有時候整片山谷在同一時間內會響起此起彼落的求愛節奏，那是一棵樹上停了五六隻的飛鼠，一起在那裡談情說愛的盛況。但這種景象卻在我上國中時消失了，山谷裡很難再聽到飛鼠互相求愛的聲音。飛鼠突然的消失，原因有很多，人為的破壞、十字弓的氾濫以及不肖獵人的濫捕都是原因，白天捉晚上打，就算飛鼠再多也會被捉完。

我問過父親，為什麼山上的山老鼠和飛鼠愈來愈少了？

「有一天，我看著山上的老鷹未再飛翔於山的那一頭，我就知道，那裡的動物已開始遷移到更遠的地方。」父親這樣說著。

他說，全世界最笨的動物是飛鼠，最乾淨的也是飛鼠，原因是飛鼠是一種笨到會等你來捕捉的動物，夜裡他對燈光和亮的東西都非常的好奇，只要你拿燈光照著他，他就會待在原地一動也不動。

飛鼠在白天時都躲在他的樹窩裡。一隻飛鼠可能有二、三個樹窩，而通常他都會選擇一個窩，長期固定的睡在哪裡，除非有人來侵擾或是被強佔了，才會離開，搬到別的樹窩去。

小的時候跟著父親打獵，常仰著頭尋找樹上的飛鼠窩，找飛鼠窩全憑經驗。父親說，只要把自己想成是飛鼠，就能找到。

例如，飛鼠絕不會單獨的住在一顆樹上，或是住在會刺激皮膚發癢的樹窩裡；也不會住在漏斗狀的樹窩裡，不然下雨的時候會積水，變成游泳池。飛鼠是最笨的動物，每一次發現飛鼠的樹窩時，父親就會拿出他自製的網袋，綁上一根很長的竹子，準確的封住樹窩的洞口，再用力的敲擊樹幹，飛鼠一緊張，第一個反射動作就是朝著樹洞飛去，當然守在外頭的網袋，就能很輕鬆的網到他。當飛鼠被捕捉時，會開始掙扎，而網袋會愈縮愈小，也就限制了飛鼠的動作，最後只見一團灰棕色的飛鼠窩在那裡。

的確，在動物圈裡飛鼠算是最乾淨的動物，幾乎全身上下都可以食用、利

用，連腸子內未消化的東西都可以擠出來配米酒喝，老人家常說飛鼠腸子裡的東西最補。在部落裡我也常看到老人家生食飛鼠腸子中未消化完的東西，配著米酒，說著以前的戰功。

父親曾在一次捕捉飛鼠時，向我表示：「兒子，你知道嗎？飛鼠也有分山地人和平地人。一般我們所看見全身灰棕色的飛鼠是住在地形比較低的地方；而身上帶灰黑色，身上和頭部都有白色斑點的飛鼠則住在較高的地方，冬天高山較缺乏食用的食物，在靠近山的稜線以下都會看得到他們。住在高山的飛鼠又比灰棕色的飛鼠更笨，因為灰棕色的飛鼠早已學習到如何躲過獵人的追捕及與人的利害關係，因此才得以繁衍生存。」

有一次我跟著父親到松子澗（林務局示範山村）的獵場找野蜜蜂。走著、走著，突然我頭一仰，叫住了父親：「爸，你看那個樹洞會不會有飛鼠。」

父親仰著頭輕輕地對我說，要我注意待會兒飛鼠的動向。

父親輕輕地走到樹洞下，又輕輕地

往樹幹敲了幾下，只見樹洞露出了飛鼠的頭東張西望，觀看四周，懷疑的眼光很想知道是誰吵醒了他，警戒的眼神想把四周看透。

過了許久，也不曉得飛鼠知不知道我們就在附近，我輕輕地動了動身子，躲在另一棵樹的背後，只見在樹洞探頭的飛鼠已不知去向。這時候父親不知從哪裡找來了好幾丈的棍子，把褲子當網袋將兩頭的褲管都打死結，插皮帶的地方用一支很大的Y字形木條穿過，就成了很克難的簡易網袋。一旁的我只見父親穿著黃色舊舊的橡皮雨鞋，破破的內褲，樣子既好笑、又滑稽。

動作輕輕地、慢慢地，周圍的一切好像都在觀看著父親的一舉一動，克難的網袋慢慢的接近樹洞時只見父親用力的蓋上，但不見飛鼠飛出，父親喊我，要我用斧頭在樹幹用力的敲擊，但怎麼敲都敲不出來，只聽到山裡的回音。父親這時候說：「哇！這隻飛鼠天天都有上課，可能國小有畢業，一般的飛鼠只要網袋一套住樹窩，就會笨笨的朝網袋衝去，來個自投羅網，奇怪，這隻怎麼不飛出來。」

父親納悶著，過了許久，也不知道飛鼠從哪裡飛出來，停在對面山溝的大樹上。我們才恍然大悟，原來自己被這隻飛鼠擺了一道。等父親爬上樹察看後才知道，這隻飛鼠聰明到了了不起的地步，竟然留有後門，這隻飛鼠在選定這棵樹作為他的家時，就已知道如果有一天遭受攻擊時，後門是逃生的路徑。

父親搖著頭說：「這隻飛鼠，不只國中畢業，可能已經考上大學了，不然怎麼這麼的聰明。」父親解下用褲子作成的克難網袋，穿回身上，「哼！下次再來，一定要抓到他。」父親已把他的後門用樹枝封住，並信誓旦旦表示，下次再來一定抓得到他。

「爸！飛鼠真的有大學嗎？」我好奇的問。

「有哇！他們都是夜間部的。」我聽不懂，父親又說：「飛鼠是夜行動物，他們常聚在一起研究生存的發則，而逃生和躲過獵人的追捕是必修的學分，與獵人鬥智則是更上一層的課程。」

這一次上山，父親問我要不要跟他一起去，我急忙地答應，當然要去。父親準備好了捉飛鼠的工具，這次是有備

而來的，一定要抓到那隻聰明的飛鼠。

走了好久，下午時才走到上次與那隻飛鼠相會的地方。我們動作輕輕地，那隻飛鼠好像還未察覺到我們來了；父親要我注意飛鼠的動向，他慢慢地移動身子，很快的已佇立在樹洞下，父親拿出上次藏起來的長棍子把自製的網袋綁好。動作慢慢、輕輕地，在套住樹洞的那一剎那，我迅速的拾起地上的木棒往樹幹敲擊，但就是不見飛鼠飛出，「爸，是不是飛鼠還沒有回來？」

「有可能喔！」父親再次囑咐我，再用力敲樹幹，但還是未見飛鼠飛出，父親知道不能輕易的把套在樹口的網袋拿掉，怕網袋一拿掉，聰明的飛鼠又會飛出去了。父親要我替他抓住套在樹洞外的網袋，而他很快的爬到樹上，手上拿著樹枝和茅草，「我就不相信這次用火燻燻不出來。」

父親把上次封住的洞口塞滿了小樹枝和茅草，點燃後用力的吹氣，使濃煙朝向洞內，想逼使飛鼠由套住網袋的樹口出來，但始終無法把那隻聰明的飛鼠逼出來。父親正感到奇怪，為什麼還是不出來時，才發現原來那隻飛鼠已躲在

另一個腐敗中空的樹幹，窩在裡頭，鼻子微微的露在樹幹乾裂的洞口外，深怕吸到濃烈的煙味。

父親把飛鼠躲藏的那個樹幹整個鋸掉，再用樹枝和泥土封住缺口，緊緊的讓飛鼠沒有移動的空間，父親說：「這隻飛鼠是我打過這麼多的飛鼠裡最聰明的一隻，我看這隻不只大學畢業，可能還曾經到國外留過學，不然怎麼會知道我要抓他，而且還聰明地想到要在做窩前找一棵有相通樹洞的樹，以預防被攻擊時有逃生的路徑。」

夜裡，父親把祖父找來，跟祖父訴說他是如何、如何的抓到這隻飛鼠。祖父說：「這隻飛鼠簡直比人還要聰明，還好你抓到他，不然他就會把這次的經

驗告訴別的飛鼠，那以後我們就很難再打到飛鼠，因為他們變聰明了。」

父親「獵人哲學」必修的課程：「把動物當成人看待，把自己也想成是動物，你就會了解他們的習性，聽得懂他們說的話。」

我的家族一直是獵人的家族，由過去到現在還是一直守著獵人的火，山林是延續獵人生命的源頭，唯有了解動物的生息，才能掌握自然的生存法則。從小父親便帶著我打獵，他對自然的那份尊敬，我深記在內心。我未看過飛鼠大學，但我相信飛鼠讀的大學一定是夜間部，也承認父親對自然界事物的看法有他獵人哲學裡的範本可循。